

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Șaban Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.10.2018 – 11.03.2019;

Instanța de apel: 18.05.2019 – 13.11.2019;

Instanța de recurs: 27.01.2020 – 27.05.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Central) din 11 martie 2019, *examinând cauza în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Șaban Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, lui Șaban Andrei i-a fost stabilită pedeapsa **definitivă** sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită a fost adăugată, parțial, pedeapsa neexecutată conform sentinței Judecătorei Soroca (sediul Florești) din 19 februarie 2018, lui Șaban Andrei fiindu-i stabilită pedeapsa

definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de Colesnic Cristina a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța de drept civil.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, în fapt, că, Șaban Andrei, la 21 august 2018, în perioada de timp între orele 07.50 și 08.10, aflându-se în incinta „Cuptorul fermecat” SRL, situată pe XXXXX, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea acestora, asigurându-se de faptul că acțiunile sale rămân neobservate de terțe persoane, pe ascuns a sustras din vestiar un telefon mobil de model „Samsung Galaxy J3” la prețul de 2 000 de lei, în husă la prețul de 120 de lei, în care se aflau cartelele SIM cu nr. 078375852 și 079576305 la prețul de 80 de lei, cauzându-i astfel părții vătămate Ștefîrța Marina daune în proporții considerabile în mărime totală de 2 200 de lei.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, conform indicilor calificativi: *„sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”*.

Tot el, la 25 septembrie 2018, aproximativ la ora 16.00, aflându-se în sat. Țîra, r-nul Florești, de comun acord și printr-o înțelegere prealabilă cu Șaban Gheorghe și Ciumeica Grigore, având o intenție unică, urmărind un singur scop de sustragere a bunurilor altei persoane și însușirea lor ulterioară, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, folosindu-se de faptul că nu sunt observați de nimeni, pe poartă au pătruns în gospodăria Cristinei Colesnic, de unde pe ascuns au sustras o scară metalică la prețul de 1 500 de lei, plase metalice și unghiuri metalice, care constituiau o construcție auxiliară destinată pentru păstrarea porumbului, la prețul total de 4 000 de lei, o plită metalică pentru sobă la prețul de 800 de lei, apoi din beci au sustras 2 rafturi metalice la prețul de 100 de lei fiecare, în total 200 de lei, în urma cărui fapt, părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială în proporții considerabile, în mărime totală de 6 500 de lei.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, conform indicilor calificativi: *„sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”*.

3. Inculpatul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate.

3.1 În argumentarea apelului, a susținut că prima instanță i-a stabilit o pedeapsă excesiv de aspră, din motiv că nu a ținut cont de toate circumstanțele atenuante.

4. Avocatul Iftodi Elvira în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în temeiul art. 90¹ Cod penal, pedeapsa stabilită inculpatului să fie suspendată parțial.

4.1 În argumentarea apelului, a declarat că prima instanță a ignorat faptul că inculpatul și-a recunoscut integral vinovăția, s-a căit sincer de cele comise și a restituit integral prejudiciul material cauzat părților vătămate.

A afirmat că, condamnarea inculpatului cu executarea reală integrală a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 6 luni ar crea repulsie, cauzând noi suferințe inculpatului și nu va putea atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, ci va genera dispreț față de pedeapsa aplicată, mai ales că pe durata executării acestei pedepse, inculpatul își va pierde abilitățile profesionale.

A evidențiat că statul este responsabil, într-o oarecare măsură, pentru faptul că nu există suficiente locuri de muncă pentru tineri.

Totodată, a menționat că în situația în care penitenciarele din Republica Moldova sunt supraaglomerate, prima instanță nu a ținut cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în care este indicat că în astfel de condiții, se impune aplicarea mai frecventă a pedepselor neprivative de libertate.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de inculpat și de avocatul Iftodi Elvira în numele inculpatului, cu menținerea fără modificări a sentinței.

5.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că pronunțând sentința, prima instanță corect a constatat faptele și circumstanțele cauzei, ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. d) și 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal.

În ceea ce privește individualizarea pedepsei, instanța de apel a notat că prima instanță a respectat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, având în vedere judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fiind corespunzător reduse limitele de pedeapsă prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) și 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal.

Iar, ținând cont de prevederile art. 61 și 75 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a evidențiat că este corect și echitabil ca inculpatului, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor nominalizate, să i se aplice următoarea pedeapsă **definitivă**: în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal – închisoare pe un termen de 1 an și în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal – închisoare pe un termen de 1 an, iar în baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite – închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În această privință, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale relevante speței, și anume de caracterul prejudiciabil al infracțiunilor (infracțiunile sunt mai puțin grave),

motivul acestora (cupiditate), atitudinea inculpatului față de procesul penal derulat în privința sa (inculpatul și-a recunoscut vina și s-a căit sincer), persoana inculpatului (acesta anterior a fost judecat pentru o infracțiune similară) și condițiile de viață ale familiei (inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, este celibatar și nu are persoane la întreținere).

În același timp, instanța de apel a considerat că este declarativ argumentul apărării precum că inculpatul ar fi restituit integral prejudiciul material cauzat părților vătămate.

Totodată, instanța de apel a evidențiat că prin sentința Judecătorei Soroca (sediul Florești) din 19 februarie 2018, Șaban Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 5 ani.

Astfel, instanța de apel a relevat că inculpatul, având un antecedent penal nestins, a comis din nou 2 infracțiuni, cu intenție, motiv din care a concluzionat că inculpatul nu s-a corectat și reeducat, din nou pășind pe calea infracționalității.

Respectiv, instanța de apel a notat că pedeapsa sub formă de închisoare, cu suspendarea executării ei pe o perioadă de probațiune, aplicată anterior, nu a avut efectul scontat și în astfel de împrejurări prima instanță corect a concluzionat imposibilitatea aplicării prevederilor art. 90 sau 90¹ Cod penal, or, în cazul dat o pedeapsă neprivativă de libertate nu va atinge scopul de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Așadar, instanța de apel a indicat că este corect și echitabil ca inculpatului, în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, să i se aplice pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

6. Decizia instanței de apel a fost contestată în termen cu recurs ordinar de către **avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului**, aceasta invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpatului și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, și anume o pedeapsă neprivativă de libertate.

6.1 În argumentarea recursului, avocatul în numele inculpatului a susținut că instanțele de fond au apreciat greșit criteriile ce stau la baza individualizării pedepsei inculpatului.

A afirmat că instanța de apel nu a luat în considerare faptul că inculpatul și-a recunoscut pe deplin vinovăția, contribuind activ la descoperirea infracțiunilor, și că acesta se căiește sincer de cele comise.

Consideră că, condamnarea inculpatului cu executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 6 luni ar crea repulsie, cauzând

noi suferințe inculpatului și nu va putea atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, ci va genera dispreț față de pedeapsa aplicată.

A relevat că instanța de apel nu și-a motivat concluzia privind imposibilitatea aplicării prevederilor art. 90 sau 90¹ Cod penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și argumentele prezentate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, invocat de recurent, prevede eroarea de drept când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea pedepsei, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, în conformitate cu art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții

drepturilor lor. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

După cum se constată în speță, recurentul invocă dezacordul cu individualizarea pedepsei inculpatului de către instanța de apel, și anume în latura penală în partea neaplicării prevederilor art. 90 sau 90¹ Cod penal.

Colegiul penal la acest capitol menționează că potrivit practicii judiciare constante, suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei, stabilită de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare, prin suspendarea pentru o anumită perioadă de timp a executării pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Iar, suspendarea parțială este o măsură de individualizare a executării pedepsei, stabilită de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare, prin suspendarea parțială pentru o anumită perioadă de timp a executării pedepsei aplicate, la fel dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Deci, pentru aplicarea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei este imperativ ca instanța de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea acesteia. Instanța de judecată își argumentează decizia, bazându-se pe materialele cauzei și pe datele despre persoana vinovatului, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

La fel, pentru aplicarea instituției suspendării parțiale a executării pedepsei este imperativ ca instanța de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea integrală a acesteia. Instanța de judecată își argumentează decizia, bazându-se pe materialele cauzei și pe datele despre persoana vinovatului, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă la circumstanțele cauzei deduse judecării, Colegiul penal constată că instanța de apel a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, care indică, că săvârșirea faptelor nu se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea inculpatului, este necesară executarea efectivă **integrală** a pedepsei.

În particular, instanța de apel corect a reținut toate circumstanțele reale și personale relevante speței, și anume caracterul prejudiciabil al infracțiunilor (infracțiunile sunt mai puțin grave), motivul acestora (cupiditate), atitudinea inculpatului față de procesul penal derulat în privința sa (inculpatul și-a recunoscut vina și s-a căit sincer), persoana inculpatului (acesta anterior a fost judecat pentru o infracțiune similară) și condițiile de viață ale familiei (inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, este celibatar și nu are persoane la întreținere).

Totodată, se impune mențiunea că termenul de probațiune, stabilit de către instanța de judecată, reprezintă durata de timp în care condamnatul trebuie să nu săvârșească o nouă infracțiune, să facă dovada că s-a corectat și că scopul pedepsei s-a atins și fără executarea acesteia. Iar, în decursul acestui termen, comportamentul celui condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei necesită a fi supravegheat în scopul verificării dacă încrederea acordată a fost sau nu îndreptățită.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a mai reținut că prin sentința Judecătorei Soroca (sediul Florești) din 19 februarie 2018, Șaban Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 5 ani.

În succesiunea celor relatate, Colegiul penal reliefează că inculpatul, având un antecedent penal nestins, a comis din nou 2 infracțiuni, cu intenție, motiv din care instanța de apel just a concluzionat că inculpatul nu s-a corectat și reeducat, din nou pășind pe calea infracționalității.

Respectiv, este cert că pedeapsa sub formă de închisoare, cu suspendarea executării ei pe o perioadă de probațiune, aplicată anterior, nu a avut efectul scontat și în astfel de împrejurări instanța de apel corect a concluzionat imposibilitatea aplicării din nou a prevederilor art. 90 Cod penal sau a prevederilor art. 90¹ Cod penal, or, în cazul dat o pedeapsă neprivativă de libertate, chiar și parțială, nu va atinge scopul de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Astfel, Colegiul penal consideră că instanțele de fond, individualizând pedeapsa inculpatului, au ținut cont de prevederile legale relevante și au motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei.

Față de cele ce preced, instanța de recurs consideră neîntemeiate motivele recursului declarat de apărare sub aspectul individualizării greșite a executării pedepsei închisorii stabilite inculpatului și constată că, este corectă și motivată suficient concluzia instanțelor de fond privind imposibilitatea aplicării în privința acestuia a prevederilor art. 90 sau 90¹ Cod penal, aceasta fiind un drept acordat prin lege instanței de judecată și nu o obligație.

Ținând cont de cele expuse *supra*, Colegiul penal conchide că eroarea invocată în recurs nu și-a găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui Șaban Andrei XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **31 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor